

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Українська академія друкарства

Кафедра іноземних мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

302 Іноземна мова наукової діяльності

(англійська)

третій рівень вищої освіти ступеня доктор філософії

галузь знань	18 Виробництво та технології
спеціальність	186 «Видавництво та поліграфія»
вид дисципліни	обов'язкова
мова викладання	Англійська

Львів - 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни «Іноземна мова наукової діяльності» для
третього рівня вищої освіти ступеня доктор філософії спеціальності 186 Видавництво та
поліграфія

Затверджена гарантом освітньо-професійної програми «Видавництво та поліграфія»

Гавенко С.Ф.

(ініціали та прізвище)

(підпис)

Розробник(и):

к.пед.н., доцент кафедри іноземних мов Синявська А.М.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол №_2_ від «_7_» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

А.М. Синявська
(ініціали та прізвище)

I. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/год.	6/180	6/180
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:		
– лекційні заняття, год.		
– семінарські заняття, год.		
– практичні заняття, год.	82	82
– лабораторні заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:		
– контрольні роботи, к-сть/год.		
– розрахункові (розрахунково-графічні) роботи, к-сть/год.		
– індивідуальне науково-дослідне завдання, к-сть/год.		
– підготовка до навчальних занять та контрольних заходів, год.	98	98
Екзамен	II сем	II сем
Залік	I сем	I сем

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної та заочної форм навчання – $82/98 = 45/55 \%$

Курс англійської мови наукової діяльності спрямований на підготовку докторів філософії, які навчаються за спеціальністю 186 «Видавництво та поліграфія», галузь знань 18 «Виробництво та технології» і передбачає опанування рівня знань, навичок і вмінь, необхідних для усного та писемного спілкування у науково-професійній сфері. Навчальна дисципліна вивчається впродовж двох семестрів (6 кредитів)

Програму створено з урахуванням положень Закону України «Про освіту», вимог та рекомендацій Вищої Атестаційної Комісії України, Стандарту вищої освіти України щодо третього освітньо-наукового рівня доктора філософії, а також відповідно до міжнародних стандартів, викладених у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Іноземна мова наукової діяльності» підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі є досягнення такого рівня знань, навичок і вмінь, який забезпечує необхідну для науковця комунікативну самостійність у сферах професійного, академічного й ситуативно-побутового спілкування в усній та письмовій формах. Завдання навчальної дисципліни полягає у вдосконаленні й подальшому

розвиткові знань, навичок і вмінь з іноземної мови, набутих в обсязі вузівської програми, та їх активізації для здійснення науково-дослідної діяльності.

Цілі вивчення курсу:

- практична: формувати в аспірантів комунікативну, лінгвістичну і соціокультурну компетенції;
- освітня: розвивати в аспірантів здатність до самооцінки і самовдосконалення, що допоможе їм успішно завершити курс навчання в аспірантурі й стане передумовою їх наступного професійного росту;
- науково-професійна: формувати в аспірантів науково-професійну компетенцію шляхом ознайомлення їх з тематикою наукового матеріалу на основі вивчення іншомовних джерел та залучення до виконання професійно-орієнтованих завдань;
- виховна: виховувати і розвивати в аспірантів почуття самосвідомості; формувати вміння міжособистісного спілкування, необхідні для повноцінного функціонування як у навчальному середовищі, так і за його межами.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Завдання курсу полягає в удосконаленні й подальшому розвитку знань, навичок і вмінь з іноземної мови, набутих в обсязі програми ВНЗ, у різних видах мовленнєвої діяльності. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі повинні:

знати:

- систему мови та правила її функціонування у процесі наукової іншомовної комунікації;
- основи сучасного наукового дискурсу та особливості наукової іноземної мови, яка вивчається, на сучасному етапі;
- особливості основних правил ділового мовленнєвого етикету мови, яка вивчається;
- правила оформлення та написання наукових професійно-орієнтованих робіт;
- структуру і різновиди текстів наукового стилю.

вміти:

- робити реферування, анотування та перекладу неадаптованої науково-популярної та професійно-орієнтованої літератури;
- застосовувати сталі словосполучення, що найбільш широко застосовуються при діловому листуванні, веденні ділової документації та у науковій літературі;
- спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей, широким академічним товариством та громадськістю) українською та однією з іноземних мов європейського простору;
- спілкуватися іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в обсязі достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.
- володіти іноземною мовою, включаючи спеціальну термінологію, для представлення та обговорення наукових результатів англійською або однією з мов країн Європейського Союзу в усній та письмовій формах, а також вести наукову дискусію.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

ЗК 1 Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК 4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу нових та складних ідей

СК 2. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати нетехнічні аспекти при розв'язанні комплексних проблем видавництва та поліграфії під час проведення досліджень.

СК 8 Здатність створювати, оформлювати наукові публікації, патенти та звіти з наукових досліджень у відповідності до існуючих стандартів та у відповідності до норм академічної доброчесності; презентувати результати наукових досліджень державною, англійською та/або іншою іноземною мовою.

Програмні результати:

РН 5 Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми видавництва та поліграфії державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН 11 Викладати складні теоретичні й емпіричні моделі в доступній для розуміння ідей формі при оприлюдненні результатів власних досліджень, в т.ч при написанні публікацій та дисертаційної роботи, доводити та аргументовано відстоювати результати власних досліджень в контексті нових знань; розробляти ефективну структури організації навчального процесу для забезпечення помноження і цілісності знань у педагогічній практиці.

Навчання видів мовленнєвої діяльності

Аудіювання. Завдання курсу - досягти навичок сприйняття і розуміння інформації в межах науково-професійної тематики на рівні 85-90% при темпі пред'явлення 90-100 слів на хвилину.

Говоріння. Завдання курсу - розвиток навичок природно-мотивованого монологічного і діалогічного мовлення при темпі висловлювань 30-50 слів на хвилину.

Рівень навичок монологічного мовлення має забезпечувати можливість самостійно готувати повідомлення про проблему, мету, методи та засоби дослідження, експеримент, обробку даних, висновки та інші аспекти наукової роботи. Аспіранти повинні сформулювати навички діалогічного мовлення для ведення наукової дискусії та спілкування в межах побутово-ситуативної тематики.

Читання. Завдання курсу - подальший розвиток навичок ознайомлювального, вибіркового й вивчаючого читання на матеріалах оригінальних наукових текстів зі спеціальності.

Ознайомлювальне читання передбачає одержання основної інформації за тематикою наукового матеріалу та представлення в загальних рисах його змісту. *Вибіркове* читання передбачає орієнтування в логіко-смісловій структурі тексту, знаходження та вибір конкретної інформації, об'єднання в логічне ціле здобутої інформації з кількох джерел згідно

з конкретною проблемою. *Вивчаюче* читання передбачає повне і точне розуміння інформації тексту і критичного осмислення цієї інформації.

Навчальними текстами і літературою для читання слугує оригінальна монографічна і періодична, а також художньо-публіцистична література, використовуються збірники оригінальних статей.

Переклад. Усний і письмовий переклад з англійської мови на українську використовується як засіб опанування іноземної мови, прийом розвитку навичок і вмінь читання та ефективний спосіб контролю повноти і точності розуміння. Показником сформованості навичок і вмінь перекладу слугують такі нормативи: за одну академічну годину (40 хв.) письмовий переклад (із словником) 2000 др. знаків, для усного перекладу - 4000 др. знаків оригінального тексту зі спеціальності.

Анотування і реферування. Навчання анотуванню і реферуванню (українською і англійською мовами) передбачає, по-перше, засвоєння знань щодо призначення, структури та особливостей мови анотації і реферату, їх видів, проблем стилістики української та англійської мов; по-друге, є спрямованим на розвиток умінь та навичок оформлення одержаної інформації

Письмо. Навчання письму передбачає складання планів до прочитаних текстів, виклад змісту прослуханого чи прочитаного тексту у письмовому вигляді (у тому числі у формі анотацій і рефератів), написання доповідей і повідомлень, ділових листів, оформлення інших видів документації (заявок на участь у конференції, складання стислого автобіографічного нариса тощо).

На всіх етапах паралельно з розвитком навичок і умінь наукового спілкування здійснюється комплексне вивчення мови та її аспектів.

Фонетика. У курсі англійської мови передбачена корекція вимови, вдосконалення мовних навичок і вмінь при читанні вголос і в усному висловлюванні. Першочергове значення приділяється інтонаційному оформленню речення (поділ на інтонаційно-сміслові групи-синтагми, правила розміщення фразового, логічного, словесного наголосу). Робота над вимовою ведеться як на матеріалі текстів для читання, так і під час виконання спеціальних фонетичних вправ.

Лексика. Лексичний запас аспіранта повинен складати не менше 3-4 тис. лексичних одиниць (у тому числі приблизно 1 тис. термінів зі спеціальності). Особлива увага приділяється специфіці лексичних засобів у текстах наукового та професійного характеру, механізмам словотворення, багатозначності, вживанню усталених слів та словосполучень, правильному читанню скорочень, умовних позначень, формул, символів тощо.

Граматика. Навчання спрямоване на відпрацювання практичних навичок і вмінь з граматики англійської мови. Особлива увага приділяється типовим для стилю наукового мовлення складним синтаксичним конструкціям, зворотам з безособовими дієслівними формами, пасивним конструкціям, емпатичним й інверсійним структурам, засобам вираження модальності тощо.

Наприкінці курсу навчання здобувачі повинні:

- вільно користуватися англійською мовою в науково-професійних цілях;
- володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні (Рівень B2);
- знати синтаксичні, семантичні та фонетичні правила і закономірності англійської мови;

- використовувати соціокультурні знання і вміння в іншомовній комунікації;
- реалізовувати наукові дослідження, оцінювати й аналізувати власний навчальний досвід, удосконалювати навчальні стратегії;
- удосконалювати мовленнєву і наукову підготовку шляхом використання автентичних англomовних матеріалів;
- демонструвати впевненість і позитивну мотивацію в користуванні англійською мовою.

2.3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1.	Іноземна мова	
2	Іноземна мова професійного спрямування	
3	Ділова іноземна мова	

3. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна "Іноземна мова наукової діяльності" (англійська) передбачає вивчення основ сучасного наукового дискурсу та особливості наукової іноземної мови, яка вивчається, на сучасному етапі; правил оформлення та написання наукових професійно-орієнтованих робіт; основи реферування, анотування та перекладу неадаптованої науково-популярної та професійно-орієнтованої літератури тощо.

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення курсу іноземної мови наукової діяльності передбачає наступні форми навчальної діяльності:

- аудиторні групові заняття під керівництвом викладача;
- самостійна робота аспіранта за завданням викладача, яка виконується в поза аудиторний час;
- індивідуальні консультації.
- індивідуальна робота аспіранта за індивідуальним планом.

На аудиторних (практичних) заняттях використовуються мовні (лексичні і граматичні) і мовленнєві комунікативно спрямовані вправи; членування тексту на смислові частини і визначення заголовків до них; складання плану; виявлення логічного стрижня статті, тематичне узагальнення основних думок; пояснення окремих положень, графіків і процесів, критичний аналіз, оцінки, короткі повідомлення на задану тему.

В тематиці для розвитку навичок усного мовлення перевага віддається питанням, які пов'язані з науково-пошуковою роботою аспіранта.

Викладачем проводяться індивідуальні консультації, на яких уточнюються й з'ясовуються всі питання, що виникають під час самостійної роботи аспірантів. Контроль самостійної роботи проводиться і на аудиторних заняттях.

У разі необхідності (прогалини в індивідуальній підготовці, складність матеріалу) аспіранту доцільно працювати за *індивідуальним планом*. Останній представляє собою стратегію і тактику здобуття знань і розвитку мовленнєвих умінь у самоосвітній діяльності. Аспірант створює індивідуальну програму навчання на позначений період, а саме: обирає тематичний напрям, який йому належить засвоїти для усунення прогалин у навчанні, формулює цілі, визначає зміст роботи, засоби і способи діяльності, складає план, встановлює систему контролю і оцінки власної діяльності, створює освітні продукти і визначає форми їх презентації.

Таблиця 1

Структура курсу підготовки аспірантів (практичні заняття)

№ модулю	К-ть годин	Теми	Орієнтовні завдання
1	2	3	4
1	14	English as the world language of research and education Technical and academic terminology. Cultural differences in writing. The tense-aspect system of the verb in the active and passive voice. Sequence of tenses. Types of passive constructions, their formation and use. Agreement of the predicate with the subject. Inversion. Word-building: Prefixes and Suffixes; Conversion.	Answer the questions according to contents of the text Translate the following... Transform the following... Recall the situations from the text suggested by these sentences Find sentences in the text confirming that... Find in the text the facts the author gives to illustrate the following statements Fill in the chart Fill in the missing words Complete the sentences Identify specific information
2	14	Academic style and language. General characteristics of research work. Types of academic writing. Modal verbs and the system of modal meanings they convey. Numerals. Formulas, chronological dates. Impersonal sentences. Borrowed words. Neologisms.	Confirm or disprove the statements, quote the text if necessary Find the underlying reasons for... Find Ukrainian equivalents for the following... Explain what is meant by ... Give all the word combinations you know with the given words Discuss these statements or express your opinion on them.

3	36	<p>Media Competence.</p> <p>Features and elements of academic texts.</p> <p>Writing summaries: structure, set phrases, linking words, reporting verbs</p> <p>The verbals (Infinitive, Gerund and Participle).</p> <p>Abbreviations and abbreviated terms.</p>	<p>Make up and act out dialogues or stories based on the given situations</p> <p>Find additional information throwing light upon the state of things</p> <p>Divide the text into logical parts and retell it according to your plan</p> <p>Give reasons underlying the facts or the utterances given below</p> <p>Make a list of arguments for or against the given issues</p> <p>Ask fact-finding questions on the chapters under discussion</p> <p>Point out historical, political or social causes behind the state of things</p> <p>Give as much information as possible on the subjects suggested</p>
4	18	<p>Conferences. Calls for papers.</p> <p>Research Discourse.</p> <p>The use of oblique moods.</p> <p>Types of composite sentences.</p> <p>Polysemy. Coincidence and difference of Internationalisms</p>	<p>Make up situations on the subject-matter of the text using the active vocabulary</p> <p>Apply the vocabulary to situations suggested</p> <p>Summarise the information</p> <p>Analyse the following statements...</p>

Таблиця 2

Організація самостійної роботи аспірантів

Назва теми	Завдання	Кількість годин
About Myself and My Research	Prepare an oral presentation about oneself and one's scientific research	10
Review of the professional texts and articles on printing and publishing	<p>Select and read texts and articles on printing and publishing in English from authentic scientific sources in English</p> <p>Be ready to discuss them and make comments</p>	28

Special Terminology and General Scientific Vocabulary	Make a list of words and word-combinations based on the texts selected Single out special terminology layer and general scientific one within your glossary	10
Academic writing Writing an abstract	Write an abstract in English on the studied problem. Follow the structure and use the clichés suggested Be ready to discuss and comment your abstract	20
Writing a summary	Write a summary in English on the studied problem based on English scientific sources Be ready to discuss and comment it	30
Усього годин		98

5. МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ЗНАТЬ

Оцінювання здійснюється шляхом проведення поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль – перевірка знань на практичних заняттях.

Модульний контроль – оцінювання рівня знань з практичного матеріалу дисципліни. Програмою передбачено дві модульні контрольні у формі тестування на платформі Moodle.

Підсумковий контроль базується на результатах поточного, модульного контролю, підсумкового іспиту або підсумкового тестування.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Максимальна оцінка в балах		
Поточний контроль	Екзаменаційний контроль	Разом за дисципліну
60	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова наукової діяльності»
2. English for Academics. Book 1. A communication skills course for tutors, lecturers, and PhD students. – Cambridge university press, 2014. – 176 p.
3. English for Academics. Book 2. A communication skills course for tutors, lecturers, and PhD students. – Cambridge university press, 2015. – 171 p.
4. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: Навч.посібник для студентів, аспірантів і науковців. – Вид. 2-ге. – Львів, ПАІС, 2003. – 220 с.
5. Ільченко О. Англійська мова для науковців / О. Ільченко.– К.: АТ «КоДр», 1996.– 241 с.
6. Boam R. Designing and Achieving Competency / R. Boam, P. Sparrow. – London : McGraw-Hill, 1992. – 460 p.
7. Christensen L. L. The Hands-on Guide for Science Communicators : a Step-By-Step Approach to Public Outreach / L. L. Christensen. – NY : Springer Science+Business Media, LLC, 2007. – 267 p.
8. Hogue A. First Steps in Academic Writing (The Longman Academic Writing Series) / A. Hogue. – UK: Pearson & Longman, 2008. – 229 p.
9. Jordan R. Academic Writing Course / R. Jordan. – Harlow: Longman, 1998. – 167 p.
10. Jordan R. English for Academic Purposes / R. Jordan. – Cambridge: Cambridge University Press, 1997. – 186 p.
11. Longman Dictionary of English Language and Culture. – UK : Pearson Education Limited, 2006. – 1620 p.
12. Silvia P. J. How to Write a Lot : A Practical Guide to Productive Academic Writing / P. J. Silvia. – USA : American Psychological Association, 2007. – 149 p.
13. Templeton M. Public Speaking and Presentations / M. Templeton. – USA: The McGraw-Hill Companies, 2010. – 272 p.
14. Wallwork A. English for Writing Research Papers / A. Wallwork. – NY : Springer Science+Business Media, LLC, 2011. – 349 p.
15. Wallwork A. English for Presentations at International Conferences / A. Wallwork. – NY : Springer Science+Business Media, LLC, 2010. – 196 p.

ВИМОГИ ДО ІСПИТУ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

До складання іспиту допускаються аспіранти, які опрацювали та написали реферування до трьох статей з проблеми наукового дослідження. Статті обсягом 10-15 сторінок кожна (дві англійські, одна українська) підбираються відповідно до фахового спрямування спеціальності. До кожної статті складається термінологічний словник.

Звітними документами про складання іспиту з англійської мови є реферування і протокол з результатами іспиту. Загальна оцінка виводиться на підставі результатів іспиту та оцінки за реферування.

СТРУКТУРА ІСПИТУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Читання і письмовий переклад зі словником українською мовою оригінального тексту зі спеціальності. Обсяг 1000 др. знаків.
2. Письмове анотування англійською мовою (250-300 знаків) українського тексту наукового характеру обсягом 2000 знаків. Допускається використання словників.
3. Співбесіда англійською мовою з питань наукового дослідження зі спеціальності.